

DATOS IDENTIFICATIVOS

Educación: Teoría e institucións contemporáneas da educación

Materia	Educación: Teoría e institucións contemporáneas da educación			
Código	P02G110V01204			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicopedagóxica			
Coordinador/a	Fernández González, María Reyes			
Profesorado	Fernández González, María Reyes			
Correo-e	ofoe-to@uvigo.es			

Web

Descrición xeral	<p>A materia Teoría e Institucións Contemporáneas da Educación persigue que os alumnos e alumnas adquiran unha visión de conxunto dos principais fenómenos e problemas educativos referidos ao seu quefacer profesional, de xeito que poidan chegar a contemplalos procesos educativos como accións e feitos humanos que actúan coherentemente nun sistema social; permitindo ao alumnado analizar, relacionar e sintetizarlos distintos elementos que constitúen estes procesos. Desde esta perspectiva abórdase o estudo das bases fundamentais que fan posible a existencia dos fenómenos educativos: como actúan eses elementos dentro dunha cultura concreta, de que forma se relacionan dentro do sistema educativo, como evolucionan no transcurso do tempo, que mecanismos se poñen en funcionamento ao operar dun determinado xeito, en que sentido se pode afirmar que producen educación, etc.</p> <p>Os elementos que configuran o estudo teórico e institucional da educación, non poden ser tratados como se estiveran illados, independentemente das estruturas -humanas, físicas ou sociais de que forman parte, senón dun xeito integrado. O que se persigue nesta materia, é que o/a estudante saiba interpretar ao final de curso a realidade educativa nas súas dimensións fundamentais; que desenvolva a razón e o sentido crítico ao estudar a actividade escolar e outros procesos educativos; que saiba intervir pedagoxicamente sobre esa realidade e ter claro cal é o seu papel como mestre/a.</p>
------------------	---

Competencias

Código	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.

C14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C20	Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.
C27	Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
C28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D17	Creatividade
D21	Motivación pola calidade

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
2.- Analizar a evolución histórica das institucións educativas formais e non formais tendo en conta os condicionamentos sociais, políticos e normativos.	B1 B5 B9 B11 B12	C1 C13 C14 C27 C28 C41	D1 D2 D3 D6 D7 D9 D11 D13 D14 D15 D21
3. Desenvolver un coñecemento reflexivo e crítico da educación que permita comprender a complexidade do proceso educativo.	B1 B5 B11 B12	C1 C6 C13 C14 C27	D1 D3 D6 D8 D9 D13 D14 D17 D21
4.- Valorar a acción educativa do mestre/a de educación infantil como un proceso de intervención profesional, o que supón explicar, xustificar e xerar pedagóxicamente a súa intervención	B1 B5 B7 B9 B12	C1 C13 C14 C19 C20 C28 C29 C61	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D13 D14 D15 D21

Contidos

Tema

Concepto, finalidades e sistemas en educación. Bloque 1	<p>1.1. A educación como fenómeno social</p> <p>1.2. O/a educador/a: o/a mestre/a como educador/a profesional: Delimitación do ámbito propio de actuación. Preparación específica. Compromiso de actualización. Uns certos dereitos sociais. Autonomía na acción. Compromiso deontolóxico. As funcións docentes. A personalidade do profesorado. Patoloxía da profesión docente</p>
O coñecemento científico da educación. Bloque 2	<p>2.1. Os principios de educación</p> <p>2.2. O educando. O individuo como suxeto da acción. Motivación e necesidades educativas. O desenvolvemento cognitivo. O desenvolvemento social. O desenvolvemento moral. Os estilos de aprendizaxe. O autoconcepto como dimensión personal</p> <p>2.3. A educación en valores</p>
Axentes e Institucións educativas. Bloque 3	<p>3.1. Evolución histórica e novas perspectivas do Sistema Escolar. A escola de onte. Orixes e evolución histórica da Educación Escolar. A escola do noso tempo. O sistema educativo español actual. A escola do futuro. Novos plantexamentos educativos formais</p> <p>3.2. Os escenarios da educación: Espazos formais, non formais e informais.</p> <p>3.3. A educación non formal. Orixe e evolución da Educación Non Formal. Áreas de actuación e axentes da Educación Non Formal. Os métodos e medios da Educación Non Formal.</p> <p>3.4. A familia de hoxe en día. Familia e sociedade. A educación familiar. A comunidade educativa.</p>
Teorías educativas contemporáneas e historia da educación infantil. Bloque 4	<p>4.1. Rousseau e a orixe do naturalismo. O ideal rousseauiano</p> <p>4.2. A Escola Nova e a Escola Moderna. Teorías e métodos</p> <p>4.3. As Teorías Marxistas</p> <p>4.4. As Teorías antiautoritarias</p> <p>4.5. A Educación Personalista. Teorías e modelos</p> <p>4.6. O Modelo Crítico</p> <p>4.7. O enfoque comunicativo</p> <p>4.8. O modelo da reprodución social</p>

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	14	35	49
Resolución de problemas de forma autónoma	10	16	26
Lección maxistral	30	45	75

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballo tutelado	Serán realizados de xeito individual ou en pequenos grupos. Consistirán na aplicación práctica de diferentes aspectos que constitúen os contidos da materia. Serán realizados na aula principalmente mediante o uso das TICs, debates, visitas, reunións con profesionais,... e recibirán unha supervisión (tutela) continua por parte do profesorado.
Resolución de problemas de forma autónoma	O profesorado ofertará ao alumnado unha escolma de textos. Consistirá nun análise crítico-reflexivo relacionado coas temáticas traballadas dentro dos contidos. Así mesmo, dentro da resolución de problemas e/ou exercicios abordarase o emprego das TIC e especificamente a visualización de vídeos susceptibles de enriquecer a materia e complementar á información e os contidos que se desenvolvan nas clases.
Lección maxistral	As leccións que conforman o temario desta materia serán elaborados e presentados de modo expositivo ao grupo de clase polo/a profesor/a que centrará a súa exposición, preferentemente, nos aspectos nucleares de cada unidade didáctica, procurando ofrecer de xeito condensado a información esencial que posibilite obter unha visión panorámica ou de síntese de cada tema, delimitando os conceptos, as ideas e os argumentos nel implicados e relacionándoos cos demais do programa para lograr unha integración dos módulos de contido e dos aspectos estruturais que conforman o corpus cognitivo da materia.

Atención personalizada

Metodoloxías Descrición

Traballo tutelado A atención personalizada ten por obxectivo facer o seguimento da evolución do alumnado e apoiar o seu traballo dentro da asignatura. O/a docente abordará aqueles aspectos que precisen de reforzo, asesoramento e guía para que cada estudante acade os obxectivos marcados para esta materia. Concretamente nas sesións maxistras, o alumnado ten a posibilidade de presentar as súas dúbidas no desenvolvemento de cada unha das sesións. Realizarase atención personalizada a demanda nas horas de tutoría individualizada que consta na web da facultade, preferentemente previa cita. Así mesmo, os e as estudantes poderán revisar a cualificación obtida na proba final escrita, comprobando que esta se axusta aos criterios de avaliación establecidos nesta guía docente.

Avaliación					
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Traballo tutelado	Os traballos monográficos consisten en pequenas investigacións sobre aspectos relevantes da educación infantil. Serán avaliados tendo en conta a calidade das aportacións e o seu formato axustado aos estándares científicos. Os/as docentes proporán traballos sobre contidos específicos que aporten actualidade, reflexión crítica ás temáticas traballadas nas clases. Cada traballo terá os seus criterios específicos de avaliación que serán explicados en clase e subidos a Moovi	20	B5 B11	C1 C13 C14 C19 C27 C28	D1 D2 D5 D8 D9 D13 D14 D15 D17
Resolución de problemas de forma autónoma	Os/as docentes proporán traballos sobre contidos específicos que aporten actualidade, reflexión crítica ás temáticas traballadas nas clases. Trátase, mediante o traballo persoal e reflexivo, de afondar nos eidos da labor educativa que máis valor teñen no seu quefacer profesional futuro. Cada traballo terá os seus criterios específicos de avaliación que serán explicados en clase e subidos a Moovi	10	B5 B11 B12	C1 C13 C14 C19 C27	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D14 D17
Lección maxistral	As sesións maxistras serán avaliadas mediante unha proba. Dita proba avaliará as competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. O alumnado debe responder de maneira directa e breve en función dos coñecementos que ten sobre a materia. Na aula da facultade establecida no documento oficial a este respecto, celebrarase un exame presencial.	70	B1 B9 B11 B12	C1 C6 C13 C14 C20 C27 C28	D1 D2 D3 D6 D7 D13 D15 D21

Outros comentarios sobre a Avaliación

A **cualificación final** da disciplina resultará da integración das distintas notas. Deberán ser superadas todas as partes para poder obter unha calificación positiva. O/a alumno/a que non realice todas as actividades de avaliación obterá unha cualificación final de SUSPENSO.

En Xullo avaliarase mediante un exercizo escrito e a entrega dos traballos propostos ao longo do curso. A cualificación dos traballos feitos durante o curso, seguirá vixente na segunda convocatoria ou convocatoria extraordinaria.

O **alumnado non asistente** debe comunicar esta condición ao profesorado ao inicio do curso. A súa avaliación consistirá nun exame escrito final de toda a materia e a entrega duns traballos sobre unha temática específica propia da materia.

As datas de exames pódense consultar na web de la facultade no apartado de Docencia (exames).
<http://fcced.uvigo.es/gl/docencia/exames>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- SANCHIDRIÁN, C, **Historia y Perspectiva actual de la Educación Infantil**, Edit. Graó., 2010
 Emilia Domínguez Rodríguez, **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, Ariel educación, 2008
 NEGRÍN FAJARDO, O, **Teorías e institucións contemporáneas de educación**, Centro de Estudios Ramón, 2005
 SARRAMONA, J., **Teoría de la educación. Reflexión y normativa pedagógica.**, Ariel Educación, 2000
 Delors, J., **La educación encierra un tesoro**, Santillana-UNESCO, 1996

Bibliografía Complementaria

- FAURE, E., **Aprender a ser**, Alianza Universidad, 1981

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Non hai cambios respecto da guía docente inicial.

Traballos tutelados.- Co labor de iniciación á investigación. Relacionados coa temática da materia.

Resolución de problemas de modo autónomo.- Consistirá na realización dunha análise crítica e reflexiva de textos ofertados referidos a temáticas traballadas dentro do contido da materia.

Lección maxistral.- As leccións referiranse ao temario da materia. O profesorado centrará a súa exposición, preferentemente, nos aspectos nucleares de cada unidade didáctica, apoiado en medios visuais e bibliográficos.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Non existen modificacións con respecto á guía docente, Si, en canto ao modo de realización da docencia, pois se empregará a metodoloxía virtual.

A plataforma de teledocencia da Universidade de Vigo (Moovi e Campus virtual) será o recurso para levar a cabo a actividade da materia.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías):

Realizarase atención, seguimento e apoio do alumnado a través dos sistemas de comunicación on-line facilitados pola UVIGO: correo electrónico, Moovi e despacho virtual.

Modalidade de concertación: cita previa.

* Modificacións (se procede) dos contidos a impartir: Non hai modificacións respecto da guía docente inicial.

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe:

Sumamos á existente inicialmente, a que se refire a continuación:

Castejón Juan Luís y Navas Leandro (eds), Dificultades e Transtornos da aprendizaxe e do desenvolvemento en infantil e primaria. Editorial Club Universitario (ECU). Edición adaptada (2017)

Celestin Freinet. Técnicas Freinet dá Escola Moderna.1ª ed . Editorial Kalandraka. 2019.

Colom Anton , Dominguez Emilia, Sarramona Jaume. Formación básica para os profesionais da educación. Barcelona. Editorial Ariel, S.A.

Francesco Tonucci. A cidade dous nenos. 1ª ed. De 11/2016 en galego. Editorial Kalandraka, 2016.

Francesco Tonucci. Cando vos nenos din basta!.1ª ed. 2016 en galego. Editorial Kalandraka, 2016.

Gonzalo Jover, Vincent González, Miriam Prieto. Unha filosofía da educación do século XXI. Editorial Síntesis, S.A, 2017.

Maria Montessori. Educación para un mundo novo. 1ª ed. 2016 en galego. Editorial Kalandraka, 2016.

Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN D E A AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba *XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

Non existen modificacións en referencia á mesma, Si en canto ao peso:

- Traballos *monográficos tutelados (de 20% pasa a 25%)
- Resolución de problemas de modo autónomo (de 10% pasa a 25%)
- Exame de preguntas curtas (de 70% pasa a 50%)

* Probas que se modifican

[Proba anterior] = [Proba nova]

Traballos monográficos tutelados: a modificación correspóndese con que a actividade a realizarse fará de modo virtual

Resolución de problemas de modo autónomo: non hai modificacións

Exame de preguntas curtas: exame de preguntas curtas a través do Campus Remoto e/ou Moovi.

* Novas probas

* Información adicional:

A *cualificación final da materia é continuada, coa integración das distintas notas, que deberán ser positivas. O alumnado que non teña realizadas todas as actividades de avaliación obterá a cualificación de SUSPENSO.
